

PROGRAM MËSIMOR PËR HISTORINË E POPULLIT GREK

Klasa e nëntë

Viti shkollor 2008--2009

2007

OBJEKTIVAT E LËNDËS

Mësimi i "Historisë së Greqisë" në klasën e IX ka si synim :

- Të kuptojnë nxënësit se bota në të cilën jetojnë është rezultat i zhvillimeve me objekt veprimi njeriun.
- Të aftësohen që nëpërmjet njohjes së të shkuarës ,të kuptojnë të tashmen dhe të programojnë me përgjegjësi të ardhmen e tyre .
- Të ndërgjegjësohen për përgjegjësitë që kanë për zhvillimin e shoqërisë në të cilën jetojnë.
- Të familjarizohet nxënësi me fjalorin specifik të shkencës së historisë.
- Të ndërgjegjësohen për nevojën e përzgjedhjes dhe vlerësimit kritik të burimeve historike.
- Të njohin zhvillimet e Kombit Grek nga lashtësia deri në ditët e sotme,të lidhura me zhvillimet historike botërore.
- Të krijojnë bindje se grindjet dhe mosmarrëveshjet midis kombeve kanë qenë pasoja të qarqeve të caktuara politike ,të cilat nuk kanë asgjë të përbashkët me aspiratën e popujve për të jetuar në paqe dhe fqinjësi të mirë.
- Të ndërgjegjësohen dhe të vlerësojnë kontributin e qytetërimit grek në qytetërimin botëror.
- Të ndërgjegjësohen nxënësit se e ardhmja e popullit grek dhe shqiptar, është Evropa e bashkuar dhe të punojnë për përsheptimin e këtij procesi.

Gjerësia dhe thellësia e njohurive historike

- Të përshkruajnë dhe të shpjegojnë përmbajtjen e koncepteve kryesore historike të përfshira në studim si qytetërim perëndimor,demokraci greke, ndërvarësi botërore, luftë civile, etj.
- Të përdorin fjalorin e duhur në përputhje me përmbajtjen e lëndës dhe ta përdorin atë..
- Të shpjegojnë shkaqet dhe pasojat e ngjarjeve historike, situatave dhe ndryshimeve të ndodhura në Greqi.
- Të vlerësojnë ndryshimet më të rëndësishme që karakterizuan zhvillimin ekonomik, shoqëror e politik të shoqërisë greke si dhe rolin e figurave të ndryshme historike në këtë drejtim.
- Të përmendin disa nga arritjet më të rëndësishme shkencore, të artit, kulturës dhe teknologjisë të periudhave të përfshira në studim.

Interpretimi historik

- Të tregojnë se për ngjarje, procese e figura të ndryshme historike ka interpretime të ndryshme.
- Të analizojnë dhe të vlerësojnë në mënyrë kritike interpretimet për ngjarje apo fenomene të ndryshme historike.

- Të arrijnë në kompromise për probleme të caktuara.
- Të interpretojnë tablo, foto, harta historike etj. për ngjarje, fakte ose dukuri historike të përfshira në studim.
- Të argumentojnë pikëpamjet e tyre duke nxjerrë konkluzionet përkatëse për ngjarjet, figurat, faktet apo dukuritë historike të studiuara.

Kërkimi historik

- Të përdorin në mënyrë të pavarur burime të ndryshme informacioni si dokumente historike, foto, tablo, harta historike për aspekte të ndryshme të periudhave historike të studiuara;
- Të bëjnë pyetje në funksion të grumbullimit të informacionit të duhur për çështje të ndryshme të përfshira në studim.
- Të hulumtojnë për të grumbulluar informacione të rëndësishme nga burime të ndryshme historike të dorës së parë dhe të dytë (harta, materiale të shkruara, ilustrime të ndryshme etj.) në funksion të çështjeve të përfshira në studim.

Organizimi dhe komunikimi

- Të përzgjedhin dhe të rendisin në mënyrë logjike të dhënat dhe konceptet më të rëndësishme historike për vendet dhe periudhat e studiuara.
- Të komunikojnë njohuritë dhe të kuptuarit e periudhave historike të studiuara, duke përdorur për këtë qëllim teknika të ndryshme si përshkrimin, shpjegimin etj.
- Të marrin pjesë në debate, ku nëpërmjet njohurive dhe aftësive të fituara, të kontribuojnë në arritjen e kompromiseve për probleme të caktuara.

TEMATIKA

Tema	ÇESHTJET	Numri i orëve
Tematika 1. QYTETËRIMI I EGJEUT	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Popujt dhe qytetërimet e lindjes. ▪ Kultura mikene. ▪ Kultura dhe feja në Greqinë e lashtë. 	1
Tematika 2: GREQIA NË PERIUDHËN 1100-479 PLK	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Greqia homerike. ▪ Ngulimet greke. ▪ Formimi dhe zhvillimi i qytet-shteteve 	1
Tematika 3: GREQIA KLASIKE 479-323 plk	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>Sundimi i Athinës dhe lulëzimi i demokracisë në Athinë.</u> ▪ <u>Reformat e Solonit dhe Klisthenit.</u> ▪ <u>Jeta e përditshme në Athinën klasike.</u> ▪ <u>Lufta e Peloponezitet.</u> ▪ <u>Hegjemonia e Spartës.</u> ▪ <u>Lidhja e Peloponezitet.</u> ▪ <u>Forcimi i Maqedonisë.</u> ▪ <u>Koha e Filipit të dytë.</u> ▪ <u>Sundimi maqedon në hapësirën greke.</u> ▪ <u>Aleksandri i Madh.</u> ▪ <u>Vepra e Aleksandrit të Madh.</u> ▪ <u>Zhvillimi i shkencës, kulturës, teatrit.</u> 	3
Tematika 4. EPOKA ROMAKE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vendosja e sundimit romak në Greqi. ▪ Qytetërimi greko-romak. ▪ Lindja dhe përhapja e krishterimit. ▪ Kriza e shtetit romak. ▪ Rënia e Perandorisë Romake 	2
Tematika 5: EPOKA BIZANTINE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ndikimi i kulturës Bizantine në Evropën Lindore. ▪ Manastiret ,qendra të rëndësishme të zhvillimit të dijeve. ▪ Veprat e artit. ▪ Pushtimet dhe lufta civile e dobësuan s tepërmi perandorinë. ▪ Pushtimi nga osmanët dhe rënia e Kostandinopojës. 	2
Tematika 6 GREQIA NËN PUSHTIMIN OSMAN	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Greqia nën sundimin osman. ▪ Pushtimi I Greqisë nga osmanët. ▪ Gjendja nën pushtimin osman. ▪ Lëvizja çlirimtare e popullit grek. 	2

<p>Tematika 7</p> <p>REVOLUCIONI GREK 1821-1827</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zgjimi kombëtar në shekullin e 18-të ▪ Iluminizmi grek. ▪ Lëvizja çlirimtare ▪ Fillimi i revolucionit. ▪ Ngjarjet kryesore luftarake gjatë revolucionit. 	<p style="text-align: center;">2</p>
<p>Tematika 8</p> <p>SHTETI I RI GREK DHE ZHVILLIMET E TIJ GJATË SHEKULLIT TË 19-TË</p>	<ul style="list-style-type: none"> • I. Kapodhistria dhe vepra e tij si qeveritar i parë i Greqisë. • Nga Monarkia Absolute e Otonës, në Monarkinë Kushtetuese. • Periudha e mbretit Gjeorgji i I-rë. • Kontributi i H. Trikupit në vendosjen e parlamentarizmit. 	<p style="text-align: center;">2</p>
<p>Tematika 9</p> <p>QEVERISJA E GREQISË NGA E.VENIZELLOS DHE PËRPJEKJET PËR UNITETIN KOMBËTAR</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nismat diplomatike të kryeministrit grek E. Venizellos dhe aleancat ballkanike. • Lufta e parë dhe e dytë ballkanike dhe përfitimet e fituesve. 	<p style="text-align: center;">1</p>
PËRSËRITJE		1
<p>Tematika 10</p> <p>GREQIA GJATË LUFTËS SË PARË BOTËRORE.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pozita e Greqisë në fillim të luftës. • Fushata në Azinë e Vogël. • Marrëveshja e Lozanës. 	<p style="text-align: center;">1</p>
<p>Tematika 11</p> <p>GREQIA NË VITET 1919-1939</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Jeta politike. • Diktatura e I. Metaksa. 	<p style="text-align: center;">1</p>
<p>Tematika 12</p> <p>GREQIA GJATË LUFTËS SË DYTË BOTËRORE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Italia fashiste i shpall luftë Greqisë. • Rezistenca e Popullit Grek kundër Italisë dhe Gjermanisë. • Çlirimi i Greqisë. 	<p style="text-align: center;">2</p>
<p>Tematika 13</p> <p>GREQIA PAS LUFTËS SË II –të BOTËRORE.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Problemet e pasluftës në Greqi. • Lufta civile e viteve 1946-49. 	<p style="text-align: center;">2</p>
<p>Tematika 14</p>		

VNDOSJA E DIKTATURËS USHTARAKE 1967-1974	<ul style="list-style-type: none"> • Shkaqet që çuan në vendosjen e diktaturës. • Pakënaqësia popullore dhe rrëzimi i diktaturës. • Rivendosja e Republikës. 	2
Tematika 15 GREQIA ANTARE E BE DHE NATO-s.	<ul style="list-style-type: none"> • Hapat kryesore drejt BE. • Pjesëmarrja dhe kontributi i Greqisë në procesin e bashkimit politik dhe ekonomik të Evropës 	2
Tematika 16 HISTORI VENDORE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kontributi i krahinës në ngjarjet e mëdha të historisë së Greqisë. ▪ Qendra historike të krahinës dhe lidhja e tyre me historinë ▪ Ngjarje të lidhura me historinë e Greqisë dhe me atë shqiptare e botërore . ▪ Figura të krahinës të lidhura me historinë e Greqisë dhe atë botërore 	3
Tematika 17 MARRËDHËNIET GREKO-SHQIPTARE DHE E ARDHMJA EVROPJANE E TYRE	<ul style="list-style-type: none"> • Kontributet respektive të dy popujve gjatë shekujve. • Vendosja e marrëdhënieve diplomatike. • Bashkëpunimi ekonomik ,arsimor dhe kulturor. • Pakica Kombëtare Greke ,faktor stabiliteti dhe urë lidhjeje për afrimin e mëtejshëm të dy popujve. 	2
	PËRSËRITJE	1
	DISPOZICION	2

INTEGRIMI

Historia duhet të zhvillohet në lidhje të ngushtë me lëndët e tjera. Lënda e historisë dhe lëndët e tjera duhet të ndihmojnë në mënyrë të ndërsjellë njëra-tjetrën. Vetëm në këtë mënyrë do të mund të realizohen si duhet edhe objektivat kryesorë të shkollës dhe të shoqërisë në fushën e arsimit.

Çfarë do të thotë kjo?

- Së pari, historia mund të shfrytëzojë informacionin dhe çështjet që trajtohen në lëndët e tjera për të sqaruar, për të konkretizuar dhe për të argumentuar më mirë objektivat e saj.
- Së dyti, lëndët e tjera duhet të shfrytëzojnë përmasën dhe këndvështrimin e historisë për të aktualizuar dhe për të kuptuar më mirë çështjet e tyre në diskutim, si dhe për të nxitur përgjegjësinë dhe motivimin qytetar të nxënësve në shkollë dhe në bashkësinë ku jetojnë
- **Fusha kurrikulare:** Rishqyrtimi i vazhdueshëm i çështjeve të tilla si demokracia etj., gjatë gjithë ciklit të shkollimit.

- **Përmasa vendore:** historia duhet të ndihmojë në rritjen e pjesëmarrjes qytetare në jetën e bashkësisë, për shembull, duke ndërmarrë projekte ku mund të përfshihen breza të ndryshëm.

Gjeografia dhe historia

1. *Çfarë kanë të përbashkët Gjeografia dhe historia? Ato kanë të përbashkët:*

- **Konceptet:** mjedis, të drejtat e njeriut, bashkësia, ndërvarësia etj.,
- **Përmbajtjen:** bota si bashkësi globale, sfidat e ndërvarësisë globale etj,

2. *Si mund të ndihmojë lënda e gjeografisë në trajtimin e çështjeve të lëndës së historisë:*

- Ndihmon nxënësit të kuptojnë më mirë ndikimin e veprimtarisë ekonomike tek njerëzit dhe te bashkësia ku jetojnë;
- Nxjerr në pah marrëdhëniet ndërmjet zhvillimeve vendore, kombëtare dhe globale;
- Nxjerr në pah mundësinë e qytetarëve për të ndikuar në jetën e bashkësisë dhe më gjerë;
- Shqyrton në gjerësi dhe në thellësi çështje të zhvillimit të qëndrueshëm;
- Nxit respektin për njerëz dhe kultura të tjera si dhe për mjedisin.

3. *Në ç' mënyrë lënda e historisë ndihmon në zhvillimin e lëndës së gjeografisë?*

- Zbulon lidhjet e çështjeve me të cilat merret lënda e gjeografisë me jetën e përditshme të nxënësve dhe rrit interesin e tyre për to;
- Ndihmon nxënësit të kuptojnë rëndësinë e lëndës së gjeografisë;
- Nxit të kuptuarit e çështjeve që lidhen me zhvillimin, për shembull, tregtinë;
- Nxit nxënësit të marrin pjesë në zhvillimin e projekteve të ndryshme në bashkësinë ku jetojnë, për shembull, për çështje mjedisore.

Si mund të realizohet lidhja ndërmjet lëndës së gjeografisë dhe historisë?

1. Së pari, mësimet e gjeografisë kanë si pjesë përbërëse dhe objekt studimi mjedisin natyror. Ato duhet të lidhen me konceptet e zhvillimit të shoqërisë njerëzore, qytetarisë, si për shembull, me lidhjet e ndërsjella midis elementëve natyror dhe shoqëror të mjedisit dhe pasojat e tyre, si dhe të përfshijnë veprimtari të tilla si diskutimet etj.

2. Së dyti, përmasa e mësimet të historisë gjatë zhvillimit të temave të historisë duhet:

- Të jetë çështja thelbësore e mësimet;
- Të lidhet me kurrikulën e gjeografisë;

Autorët e teksteve dhe mësuesit, si përdoruesit kryesorë të programit të lëndës së historisë, duhet të përpiqen ose të kenë prirjen për të mbajtur parasysh mundësitë e lidhjes së kësaj lënde me lëndët e tjera. Realizimi në praktikë i kësaj lidhjeje, jo vetëm do të ndihmonte në pasurimin e argumenteve dhe burimeve historike, por, duke ritheksuar lidhjen e mësimet të historisë me aspekte të ndryshme të realitetit, do të rriste edhe motivimin e tyre për këtë lëndë.

Mësuesit duhet të zgjedhin me kujdes pjesën nga kurrikula e shkencave të natyrës dhe të përcaktojnë jo vetëm objektivat e të nxënit por edhe mënyrën për t'i zbatuar ato qartësisht tek nxënësit.

METODOLOGJIA E ZBATIMIT TË PROGRAMIT

Përzgjedhja e metodave mësimore bëhet nga vetë mësuesi në përshtatje më veçoritë e temave të ndryshme mësimore. Një harmonizim i drejtë i këtyre metodave lehtëson realizimin e objektivave të lëndës të parashikuar nga programi mësimor.

Metodat dhe teknikat e mësimdhënies që mund të zbatohen gjatë një ore mësimi, janë të shumta. Si të tilla mund të përdoren **shpjegimi**, i cili mund të jetë i suksesshëm në të gjitha ato veprimtari të përbashkëta të mësuesit e nxënësve që synojnë të kuptuarit e njohurive për zhvillimin në kohë e në hapësirë të dukurive e proceseve historike, **mësimi zbulues** nëpërmjet të cilit kalohet nga njohuritë elementare në përgjithësi, nga hipotezat në gjetjen e origjinës së dukurive, nga problemet e thjeshta në zgjidhjen e tyre, **biseda**, e cila do të ishte më e efektshme për ato tema ku nxënësit kanë njohuri paraprake të bollshme që fitohen nëpërmjet rrugëve të shumta të informacionit masiv, **diskutimi** që zgjidh problemin etj. Gjithnjë duhet mbajtur parasysh fakti se përdorimi i shpeshtë i metodave problemore e kërkimore mënjanojnë të mësuarin pasiv dhe mekanik të nxënësve.

Përdorimi i suksesshëm i metodave dhe teknikave të lartpërmendura nuk mund të realizohet pa mjetet e nevojshme didaktike, të cilat janë të llojeve të ndryshme, si: harta historike të përgjithshme apo tematike, atlasë, albume, foto, skica, filma mësimorë, videokaseta etj.

VLERËSIMI

Vlerësimi i nxënësve të jetë sistematik dhe i larmishëm. Ai të përfshijë konceptet dhe njohuritë më të rëndësishme që duhet të përvetësojë nxënësi, duke shmangur hollësitë e panevojshme.

Vlerësimi sistematik, semestral apo vjetor, mund të realizohet nëpërmjet teknikave të ndryshme, si: me shkrim, me gojë (pjesërisht apo frontalisht), testimet etj. Në rastet kur zbatohen testet, të mbahen parasysh :

- Nxënësit duhet të jenë familjarizuar që më parë me këtë teknikë vlerësimi.
- Testi të përfshijë objektivat më kryesore, ndërsa shkalla e vështirësisë të jetë në përshtatje me nivelin e përvetësimit të njohurive historike nga nxënësit.
- Të hartohet nga vetë mësuesi një sistem i thjeshtëzuar pikëzimi. Në këtë rast të mbahen parasysh disa nga cilësitë më kryesore të tij, si: vlefshmëria, besueshmëria, objektiviteti dhe përdorshmëria. Përveç regjistrit të klasës, njohja dhe vlerësimi i njohurive të fituara nga nxënësit plotësohet më tej edhe nga shënimet vetjake të mësuesit.

Njohja dhe vlerësimi i njohurive të fituara nga nxënësit plotësohet më tej edhe nga shënimet e vetë mësuesit. Mbajtja e shënimeve për gabimet tipike të nxënësve dhe mangësitë me karakter të ndryshëm që ata kanë për njohuri e shprehje të veçanta, do ta ndihmonte mësuesin në planifikimin më të mirë të veprimtarive didaktike të ardhshme.

Kujdes i veçantë të tregohet në qortimin dhe vlerësimin e detyrave të nxënësve, sidomos të punimeve që plotësohen hap pas hapi gjatë veprimtarive të pavarura. Në këto raste, mësuesi të shënojë me hollësi natyrën e gabimeve të mundshme, të shoqëruara këto me sqarimet përkatëse, por edhe të demonstrojë para klasës punimet më të mira duke i komentuar ato.